

**Sundhedsplejerskens Nyhedsbrev
til daginstitutioner og dagplejere i Odense Kommune
November 2003**

Førstehjælp – næseblod og tandskader

Næseblod forekommer relativt ofte, og næsten alle børn vil opleve at få næseblod på et eller andet tidspunkt. De fleste tilfælde opstår, fordi barnet piller næse, eller fordi barnet har fået et slag mod næsen. Næseblod kan se ret voldsomt ud, men det er imidlertid kun ret små mængder blod, der mistes, når barnet har "blodnæse". Har et barn først haft næseblod, skal der ikke pilles ret meget i næsen i tiden umiddelbart herefter, før såret igen springer op og bløder.

Ved Næseblod:

Lad barnet sidde op med hovedet let foroverbøjet.

Hold køkkenrulle eller lignende under barnets næse.

Giv barnet nogle isklumper at sutte på eller en sodavandsis at spise.

Hvis blødningen ikke er standset efter ca. 10 min. lægges et stykke gaze op i det blødende næsebor, hvorefter der klemmes på næsen i yderligere 10-15 min.

Fortsætter blødningen på trods af denne behandling, søges læge. I svære tilfælde, hvor man har mistanke om, at næsen er brækket, kontaktes lægen altid.

Hvis et barn gentagne gange har næseblod, uden der tilsyneladende er nogen årsag til det, bør man gøre forældrene opmærksomme på dette, idet barnet bør undersøges af en læge, også selvom den enkelte blødning er let at stoppe.

Tandskader

Tandskader sker hyppigst som følge af fald eller slag mod ansigtet. Når man skal yde førstehjælp overfor et barn med en tandskade, er det vigtigt at skelne, hvorvidt det drejer sig om skader på mælketænder eller blivende tænder. Blandt dagpleje- og daginstitutionsbørn vil skaden stort set altid handle om skader på mælketænder.

Det bløder som regel voldsomt ved slag på gummer og mælketænder, og det kan derfor være svært at vurdere, hvor alvorlig skaden er. Den er dog sjældent så alvorlig, som blødningen kunne give anledning til at tro.

Ved Tandskader:

Lad barnet skylle munden i koldt vand.

Giv barnet en isterning at sutte på for at standse blødningen.

Tryk evt. et rent klæde eller gaze mod det beskadigede område.

Hvis en mælketand er slået ud, må man aldrig forsøge at sætte den op igen, da dette kan beskadige den blivende tands kim.

Et barn med skader på mælketænderne bør altid ses af en tandlæge, men det behøver som regel ikke at ske akut. Ofte er det ikke nødvendigt med nogen efterbehandling. I visse tilfælde kan det blive nødvendigt at trække tanden ud f.eks. i forbindelse med betændelse, eller tandlægen kan slibe en tand, hvis der er slået en flis af, og den derfor river barnet i tungen.

Man kan altid ringe til den kommunale tandpleje i området og få råd og vejledning i den konkrete situation. Tandskader skal altid anmeldes til forsikringsselskabet.

Hvis et barn har fået slået en blivende tand ud, skal barnet til tandlæge straks. Tandens kan reddes, hvis den sættes på plads indenfor 1-1½ time efter ulykken. Tandens må ikke udtørre. Derfor skal den opbevares i fysiologisk saltvand under transporten til tandlægen. Det er en god idé at have dette ved hånden, hvis en skade skulle opstå. I mangel af bedre kan bruges mælk i stedet for.

Fysiologisk saltvand kan købes på apoteket. Man kan også fremstille det selv ved at opløse 9 gr. salt i 1 l. vand ~ 0,9 %.

Venlig hilsen

Sundhedsplejersken